

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ»**

(на матеріалах ресторану «Astoria»)

Здобувача вищої освіти
4 курсу, групи ГРС-41д,
спеціальності 241 «Готельно-
ресторанна справа»
освітньої програми «Готельно-
ресторанна справа»

Іриневич
Яни
Іванівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук

Мазуркевич
Ірина
Олександрівна

Гарант освітньо-професійної
програми
кандидат економічних наук

Мазуркевич
Ірина
Олександрівна

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	5
1.1 Сутність та види ефективності господарської діяльності підприємства	5
1.2 Методика оцінки ефективності господарської діяльності підприємств ресторанного бізнесу	12
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ НА ПРИКЛАДІ РЕСТОРАНУ «ASTORIA»	17
2.1 Організаційно-економічна характеристика ресторану	17
2.2 Оцінка ефективності господарської діяльності ресторану та факторів, що на неї впливають	22
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ НА ПРИКЛАДІ РЕСТОРАНУ «ASTORIA»	33
3.1 Напрямки підвищення ефективності господарської діяльності закладів ресторанного господарства: макроекономічний аспект	33
3.2 Вдосконалення маркетингової діяльності ресторану	36
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	47

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведеного теоретичного та практичного дослідження можна зробити наступні висновки.

1. Встановлено, що поняття ефективності діяльності підприємства в наукових джерелах розглядають з різних аспектів та часто ототожнюють із результативністю та навіть із продуктивністю. Проте, під ефективністю слід розуміти ступінь відповідності певних ефектів величинам, а під результативністю – ступінь відповідності певних результатів поставленим цілям та плановим завданням. Щодо видової класифікації, то є різна кількість видів ефективності, кожен із яких може бути оцінений численними показниками.

2. Визначено, що ефективність охоплює безліч аспектів господарювання, тому розрахунок системи її показників може бути складним і трудомістким. Також нами визначено, що як немає єдності підходів щодо розуміння сутності поняття «ефективність», так і немає чітко визначеного підходу до оцінки ефективності діяльності підприємств, що пов'язано з визначенням відповідного критерію ефективності і формуванням системи показників. Встановлено, що в працях застосовують такі методичні підходи для оцінки ефективності: традиційний підхід, багатофакторний підхід та підхід, що ґрунтується на основі концепції управління результативністю.

Встановлено, що при виборі необхідно враховувати специфіку галузі, розмір підприємства, особливості його фінансових потоків, його облікову політику і багато інших важливих аспектів.

3. Аналіз ефективності діяльності закладів ресторанного господарства проведено на прикладі ресторану «Astoria», що знаходиться за адресою: м. Могилів-Подільський, вул. Стависька, 9. Зручне та вигідне розташування закладу робить його привабливим для різних категорій споживачів.

Досліджено, що до основних послуг ресторану «Astoria» відносять організацію проведення урочистих та святкових заходів, а також проведення бенкету. На основі проведеного аналізу встановлено, що в ресторані застосовується лінійний тип управління, що є характерним та найбільш обґрунтованим для ведення малого бізнесу. Визначено переваги та недоліки даного типу оргструктури для прийняття управлінських рішень.

4. Аналіз ефективності діяльності ресторану проведено на основі обчислення показників рентабельності виробництва та рентабельності продаж (рентабельності збутової діяльності). При оцінці показників рентабельності збуту встановлено, що на ефективність збуту ресторанної продукції закладу суттєво впливає вдало сформоване меню, в якому визначений весь перелік страв закладу. В роботі проведено аналіз ширини та глибини асортименту ресторану, визначено про широкий асортимент страв, проте не вистачає унікальних страв від шефа. На основі проведеного інтегрального факторного аналізу встановлено, що на ефективність господарської діяльності ресторану впливають політика управління витратами та обсяги реалізації ресторанных послуг.

Таким чином, в результаті проведеного дослідження ефективності господарської діяльності ресторану, нами встановлено про суттєвий вплив факторів зовнішнього середовища на результативність ресторану. Саме тому пропонуємо розглянути напрямки підвищення ефективності діяльності сфери ресторанного бізнесу або сектору ресторанного господарства України в цілому з урахуванням чинників макроексередовища.

На основі аналізу діяльності ресторану запропоновано наступні заходи підвищення ефективності діяльності: розробити маркетингову діяльність, залучити SMM-агентства, практикувати нестандартні подачі страв, урізноманітнити меню, запровадити знижки та бонуси, підвищити кваліфікацію адміністратора та шеф-кухаря закладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аптекарь С.С., Рязанова Ю.В. Теоретичні аспекти категорії ефективності. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. Вип. 1. Т. 1. С. 191–196.
2. Афанасьєва О. П., Жегус О.В., Михайлова М. В. Маркетинг в ресторанному господарстві : навч.- метод. посібник. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2016. 182 с.
3. Баглаєва Н. С., Суховєєва Ю. А. Теоретична сутність поняття економічна ефективність діяльності підприємства. *Вісник СНТ ННІ бізнесу і менеджменту ХНТУСГ*. 2020. Вип. 2. С. 98-101.
4. Боярина Т.В., Кашубіна Ю.Б. Удосконалення класифікації ефективності на основі системного підходу. *Проблеми економіки*. 2013. № 1. С. 271–276.
5. Гришко І. Д., Олійник Н. М. Удосконалення процесу планування ефективності виробництва. *Проблеми економіки підприємств Херсонського регіону* : матеріали десятої наук.-практ. конф. (м. Херсон, 15 трав. 2015 р.). Херсон : Херсонський національний технічний університет, 2015. С. 7-11.
6. Демченко А. О., Момот О. І. Про сутність понять «ефективність» та «результативність» в економіці. *Економічний вісник Донбасу* № 3 (33), 2013. С. 207 – 210.
7. Дехтяр Н.А., Боярко І.М., Дейнека О.В. Ефективність фінансів державного сектору економіки: сутність, значення та фактори формування. *Інноваційна економіка*. 2011. № 1. С. 194 – 201.
8. ДСТУ ISO 9000:2015. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. [Чинний від 2016-07-01]. Київ, 2016. 45 с.
9. Економіка підприємства: підручник / За ред. А.В. Шегди. Київ: Знання, 2006. 614 с.

10. Економічна енциклопедія.: У 3-х т. Т.1 / С.В.Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ. Вид. центр «Академія», 2000. 754с.
11. Завадяк Р.І., Фіалковський А.Р., Орбан М.М., Довганич Д.І. Ефективність в її теоретичному контенті та практичному застосуванні. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2018. № 3 (64). С. 136–146.
12. Заклади ресторанного господарства. Класифікація: ДСТУ 4281:2004. [Чинний від 2004-31-03; розробники: Р.Андрющенко, А.Мазаракі, Г.П'ятницька та ін.]. Київ: Держспоживстандарт України, 2004. 12 с.
13. Іриневич Я. Теоретико-методичні аспекти ефективності господарської діяльності підприємств ресторанного господарства. *Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ*. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2023. Вип.174. С. 191 – 197.
14. Ковтуненко В.М. Ідентифікація сутності понять «результативність» і «ефективність» діяльності підприємства та методологія їх оцінки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 10. С. 93–96.
15. Куценко А.В. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємств споживчої кооперації України: Монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. 205 с.
16. Куценко А.В. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємства : дис... канд. екон. наук: 08.00.04; Полтавський ун-т споживчої кооперації України. Полтава, 2007. 258 с.
17. Левченко І. В., Олійник Н. М. Аналіз стану та визначення шляхів підвищення ефективності діяльності переробного підприємства. *Сучасна освіта і наука в Україні: традиції та інновації* : зб. матеріалів XVI всеукр. наук.-практ. заоч. конф. (м. Одеса, 25-26 квіт. 2013 р.). Одеса, 2013. С. 54-56.
18. Лігоненко Л.О. Дискусійні питання щодо трактування сутності та співвідношення понять «ефективність» і «результативність» управління підприємством. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 10 (88). С. 207–216.

19. Літвінов О.С., Журенко А.В. Проблеми визначення сутності економічної ефективності. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2017. № 6. С. 67–81.

20. Мазуркевич І.О. Методичні аспекти оцінки ефективності управління закладами ресторанного господарства. *Журнал «Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky»*. Вип. 6 (1). 2018. С. 105 – 107

21. Макаренко С. М., Данько В. В., Олійник Н. М. Оцінювання ефективності управління підприємством: на прикладі закладів охорони здоров'я. *Причорноморські економічні студії* : Науковий журнал. 2019. Вип. 48. Ч. 2. С. 77-81.

22. Мартинюк О. В., Гречко А. В. Економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності управління процесом формування прибутковості підприємства на прикладі ТОВ «Альфа-Синтез». *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 2. С. 45-50.

23. Матюх С. А. Дослідження сучасних методів оцінки ефективності діяльності організацій. *Економічний аналіз* : зб. наук. Праць. Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. Том 15. № 3. С. 79-85.

24. Методичні вказівки та вихідні дані для написання курсової роботи з дисципліни: «Економічний аналіз» URL: http://odaba.edu.ua/upload/files/MV_Ekonomichniy_analiz.pdf (дата звернення: 13.05.2023)

25. Морщенок Т.С. Огляд підходів до визначення економічної сутності поняття «ефективність». *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Випуск 1 (01) / 2016. С. 7 – 13.

26. Навольська Н. В. Теоретичні аспекти забезпечення економічної ефективності діяльності підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 18. С. 266 – 271.

27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 10.05.2023).
28. Осипов В.І. Економіка підприємства : підручник. Одеса : Маяк, 2005. 724 с.
29. Паламаренко Я. В. Заходи щодо підвищення економічної ефективності діяльності підприємств спиртової галузі України в контексті сьогодення. *Ефективна економіка* : Електронне наукове фахове видання. 2016. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5196> (дата звернення: 14.04.2023).
30. Полегенька М.А. Теоретична сутність економічної категорії «ефективність». *Агросвіт*. 2016. № 10. С. 69–74
31. Проблема визначення ефективності. Методичні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємства URL: http://pidruchniki.com/1854051647541/ekonomika/problema_viznachennya_efektivnosti_metodichni_pidhodi_otsinki_efektivnosti_diyalnosti_pidpriyemstva (дата звернення: 13.05.2023)
32. Пудичева Г.О. Економічна сутність та класифікація ефективності. *Проблеми системного підходу в економіці*. Випуск № 3(77)-2, 2020. С. 19 – 24.
33. Ресторанне господарство. Терміни та визначення: ДСТУ 3862-99/2004. [Чинний від 1999-26-03; розробники: Р. І. Андрющенко, А. С. Мізрухіна (керівник теми), Л. З. Шильман та ін.]. (Національний стандарт України).
34. Рябкова О.В. Сутність результативності та ефективності діяльності підприємства. URL: http://mev-hnu.com/load/2013/7_konkurentnij_potencial_pidpriemstva_metodi_ta_mekhanizmi_pidvishennja/37-1-0-246 (дата звернення: 10.05.2023)
35. Савенко Н. Економічна сутність ефективності виробництва підприємства і аналіз підходів до її визначення. *Інноваційна економіка*. 2009. Вип. 2. С. 153–162.

36. Савицька О. М., Салабай В. О. Ефективність діяльності та управління підприємством: особливості використання теорії, методології та результативності аналітичних досліджень. *Ефективна економіка*. Електронне наукове фахове видання. 2019. № 6. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/6_2019/57.pdf (дата звернення: 14.04.2023).

37. Савицька О. М., Салабай В. О. Особливості методології оцінювання ефективності та результативності в управлінні фінансово-господарською діяльністю підприємства. *Сучасні підходи до управління підприємством* : зб. тез доп. Х Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 11 квіт. 2019 р.). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. С. 99 – 102.

38. Сидора Т.Ю. Критерії оцінювання ефективності діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2012. № 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1298> (дата звернення: 20.04.2023).

39. Системи менеджменту якості. Основні положення та словник. Третє видання : ISO 9000:2005.

40. Стукан Т. М. Теоретичні аспекти дослідження питань ефективності діяльності аграрних підприємств. *Інтелект XXI*. 2016. № 5. С. 115 - 120.

41. Якимчук Т.В. Соціально-економічна ефективність підприємства та її значення в сучасних умовах. URL: http://www.vuzlib.com.ua/articles/book/7697Socialnoekonomichna_efekti/1.html (дата звернення: 30.04.2023)

42. Ярославський А.О. Економічна ефективність діяльності підприємства: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 20. Ч. 3. С. 174-177.

43. Google Maps. URL: <https://www.google.com/maps/search/%D0%B1%D0%B0%D1%80%D0%B8+%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BB%D1%96%D0%B2%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9,+%D0%B2%D1%83%D0%BB.+%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0/@48.4417587,27.8023694,17z> (дата звернення: 05.05.2023)

ДОДАТКИ